

درست جواب

www.Ketab.ir

سرشناسه : ضیایی احمدی، محمد، ۱۳۱۶ -
 عنوان و نام پدیدآور : منظومه موش و گریه و تحایل شخصیت‌های داستان / پژوهشی از محمد ضیایی‌احمدی.
 مشخصات نشر : قم: یادگار اندیشه، ۱۳۹۹.
 مشخصات ظاهری : ۶۸ ص. ۵/۲۱ X ۱۳:۰. شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۹۶۸۹۸-۶-۶
 وضعیت فهرست نویسی: فیا
 یادداشت : چاپ فیل؛ گنج عرفان، ۱۳۹۴.
 موضوع : شعر فارسی -- قرن ۸ ق. -- تاریخ و نقد
 موضوع : شعر فارسی -- قرن ۸ ق.
 Persian poetry -- 14th century -- History and criticism
 موضوع : شعر فارسی -- قرن ۸ ق.
 Persian poetry -- 14th century
 موضوع : ایران -- تاریخ -- قرن ۸ ق. -- رنوس مطالب
 Persian poetry -- 14th century -- Outlines, Bibli, etc
 موضوع : ایران -- History -- 14th century -- Iran
 شناسه افزوده : عیدزاکانی، عیدالله، ۷۷۴- ق. موش و گریه
 رده بندی کنگره : PIR5۴۳۵
 رده بندی دیوئی : ۸۴۱/۳۲
 شماره کتابشناسی ملی : ۶۱۳۲۷۱۱

● منظومه موش و گریه

○ دکتر محمد ضیائی احمدی

□ تایپ و ادیت: سعیده غفوری، فؤاد جعفرزاده

□ ناشر: یادگار اندیشه

□ چاپ: متین

□ نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۹

□ شمارگان: ۱۰۰ جلد

□ قیمت: ۵۰۰۰ تومان

□ شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۶۸۹۸-۶-۶

کلیه حقوق این اثر برای مؤلف محفوظ است.

مرکز پخش:

فم: صفایه، کوچه ۲۸، کوچه جلالزاده، پلاک ۶۹

تلفن: ۰۲۵۳۷۷۴۶۵۶۷

فهرست

۷	پیشگفتار.....
۹	زمان حافظ و نام «ایران».....
۱۰	ترکمانان.....
۱۰	شاه شیخ.....
۱۱	ایرج پزشکزاد.....
۱۲	دکتر کزازی.....
۱۴	پروین اعتصامی.....
۱۵	دکتر صدیقیان.....
۱۶	عبدی زاکانی.....
۱۷	استیصال.....
۱۸	ترک سمرقندی.....
۱۸	مادی نیاصرم.....
۱۹	شاه شجاع.....
۲۰	آمار.....
۲۹	بوی خیر.....
۳۰	سفره خون.....
۳۲	فال گرفتن و زبان غیب.....
۳۳	ابهام و ابهام.....
۳۴	مولانا.....
۳۴	دکتر آذرخشی.....
۳۵	اصل منظومه موش و گربه با تصویر.....

پیوست‌ها و منابع.....	۴۸
خاندان اینجو.....	۵۰
فرمانروایی خاندان اینجو در فارس.....	۵۰
خاندان آل مظفر.....	۵۵
راستی خاتم فیروزه بواسحاقی.....	۵۹
ویژگی‌های شاه شجاع.....	۶۱
اثرات استیلای مغول.....	۶۳
منابع.....	۶۶

www.Ketab.ir

پیشگفتار

ایران کشور شعر و ادب است و شاید بیشترین شاعرهای جهان در سرزمین ما پدیدار شده‌اند. بعضی شعرهای شعرا برای تمام زمان‌ها معنی واحد دارند چه در زمان خودشان چه هزاران سال بعد، شعر فردوسی از این دسته شعرهاست.

توانا بود هر که دانا بود به دانش دل پیر بُرنا^۱ بود

یا شعر نظامی گنجوی:

می‌کوش به هر ورق که خوانی تا معنی آن تمام دانی
چون شیر به خود، سپه‌شکن باش رزند خصال خویشان باش
یا شعر سعدی:

برگ درختان سبز در نظر هوشیار

هر ورقش دفتری است معرفت کردگار

ولی بعضی اشعار، منعکس‌کننده مشکلات زمان خودشان هستند. بیشتر اشعار حافظ، خواجه، سلمان ساوجی و عبید زاکانی دارای این خصیصه هستند، بدین معنا تا خواننده جو حاکم بر جامعه ۷۰۰ سال پیش را درک نکند معنی شعر، برایش آشکار نمی‌شود. ساده‌تر بگوییم، برای درک شعر حافظ و عبید زاکانی، باید از تونل زمان عبور کرده و خودمان را

بر جوی که حافظ زندگی می کرده، برسانیم تا بفهمیم حافظ چه غم
زرگ و اندوه سهمگینی بر دل داشته است.

چرا خانه حافظ «کلبه احزان» است که روزی گلستان بشود یا نشود. یا
فهمیم چرا او می گوید:

دوستی کی آخر آمد دوستداران را چه شد؟
و یا :

بگذرد این روزگار تلخ تر از زهر
بدون درک زمان حافظ و عبید فهم اشعار این بزرگواران مشکل و حتی
ممتنع^۱ می شود.

این کتاب برای کودکان نوشته نشده بلکه برای کسانی است که می
توانند بدانند چرا حافظ و هم عصرانش اینهمه شکسته خاطر و افسرده
بوده‌اند.

هفتصدسال بعد از این، هیچکس معنی شعر مهدی اخوان ثالث را نمی
همد که می گوید:

سلامت را نمی‌خواهند پاسخ گفت

سرها در گریبان است

کسی سر بر نیارد کرد پاسخ گفتن و دیدار یاران را

هوا بس ناجوانمردانه سرد است. . . الخ

و یا شعر احمد شاملو را:

دهانت را می‌بویند مبادا گفته باشی دوستت دارم

دلت را می‌پویند مبادا شعله‌ای در آن نهان باشد

روزگار غریبی است نازنین

مگر اینکه از تونل زمان عبور کرده و به سال ۱۳۳۲ برسد و وقایع بعد از

۲۸ مرداد را لمس کند.

به هر تقدیر، اشعار یا به زمان سرودن متعلق اند و یا برای کل تاریخ معنی دار هستند. اشعار دیگری هم داریم که شامل آنچه گفتیم نمیشوند مانند دیوان سوزنی، رشید وطواط که در کمتر خانه‌ای این دیوان‌ها را می‌توان پیدا کرد.

زمان حافظ و نام «ایران»

اکنون موقع آنست که از تونل زمان بگذریم و ببینیم در زمان حافظ، کشور ایران چه صورتی داشته است.

شاید مشکل باور کنید که در تمام دیوان حافظ حتی یکبار اسم «ایران» نیامده است- در کلیات سعدی بزرگوار من نام ایران را ندیدم ولی یکی از دوستان گفت یکبار در کلیات عظیم سعدی آمده است. {مولانا که در زمان حمله خانه برانداز مغولان زندگی می‌کرده، هیچ اشاره‌ای به تخریب کشور ایران و قتل عام ایرانیان نمی‌کند و در دنیای خاص خود غرق بوده است.^۱} لذا باید اذعان کرد که در زمان حافظ و عبید، «ایرانی» وجود نداشته است- مغولان شیرازه مملکت را از هم پاشانده، کیان کشور را نابود کرده و جانشینان آنها که «ایلخان» نامیده می‌شدند هر یک بر قسمتی از کشور ایران حکومت می‌کردند.

۱- البته مولانا دارای اشعار بسیار زیبا و فلسفی و اخلاقی و پُر مغز می‌باشد که خود ارزش بسیاری دارد ولی محل پرداختن به آنها در اینجا مقدور نیست. و بزرگان مولانا را بسیار ستوده اند.